

Dagelijkse barometer Covid-19 in de openbare apotheken, ziekenhuisapotheken & vroedvrouwenpraktijk eerste lijn in België

→ Amendementsaanvraag op basis van eerder goedgekeurd onderzoek van Prof. Dr. Bert Vaes (UZ Leuven – Bijlage 2)

Versie 1 – 21/03/2020

Principal investigator: Prof. Dr. Eline Tommelein, Eline.Tommelein@VUB.be
Vrije Universiteit Brussel – Campus Jette - Dienst FASC
Laarbeeklaan 103
1050 Jette
Tel: +32 472 64 54 51

Doclr: Yves Langeraert, data architect, info@doclr.be, <https://vioras.be>
Vioras is een start-up van dezelfde eigenaar als Doclr (<https://www.doclr.be>). Gezien de urgentie van de huidige COVID-19 crisis, wordt in de verdere tekst Doclr gebruikt, omdat de communicatie vanuit Doclr zal verlopen voor dit project. Voor dit project zal Doclr wel gebruik maken van de technologie van Vioras.

Situering en probleem

Tijdens de COVID-19 pandemie wensen wij als onderzoeksgroep in de farmaceutisch een multidisciplinaire zorg het netwerk van openbare apotheken, ziekenhuisapotheken en eerste lijns vroedvrouwenpraktijk monitoren.

Apothekers noch vroedvrouwen zijn voorzien op deze crisis en worden overstelpt met vragen/cases, naast hun huidige (klinisch) werk. We willen de situatie in het veld monitoren en kunnen ingrijpen/actie ondernemen wanneer dit nodig zou blijken. Zo willen we de eerstelijns geneeskunde ondersteunen en operationeel houden. Met deze informatie kunnen we nagaan welke apotheken en praktijken of welke zones in Vlaanderen in de problemen komen en kunnen overheden/instanties zich anders gaan organiseren en maatregelen treffen.

Oplossing

Er werd vorig jaar een project gestart om leiders in digitale transformatie te ondersteunen. Dit project kan ook in crisissituaties dienst doen. De bedoeling van de tool is met een vijftal eenvoudige vragen een volledige organisatie in kaart te brengen en onder controle te hebben. Deze techniek lijkt geschikt gezien de verschillende elementen die dienen opgevolgd te worden en is een techniek om snel en gemakkelijk een zicht te hebben op een situatie. Hierbij kunnen we denken aan huisartsen, CRA's, triageposten, ziekenhuizen etc. Wij spitsen ons met dit project toe op openbare apotheken, ziekenhuisapotheken en eerstelijns vroedvrouwenpraktijken.

De vragen zouden voor dit huidige project/situatie zijn:

- Kan je vandaag de nodige kritische taken uitvoeren?
 - > patiënten beschermen/verzorgen en jezelf beschermen
- Kan je je taken met voldoende kwaliteit uitvoeren?
 - > volgens de richtlijnen
- Heb je hulp nodig?
- Heb je voldoende capaciteit voor de volgende dag
- Heb je voldoende capaciteit voor de komende week
- Hoeveel patiënten heb je vandaag bij benadering geholpen via
 - Teleconsult
 - Fysiek consult (consultatie of huisbezoek)

Daarbovenop monitoren we het aantal besmettingen in het korps zelf alsook de sluiting van apotheken of praktijken door besmetting. Dit is van groot belang gezien elke apotheek binnen deze periode minstens éénmaal wachtdienst zal voorzien. Door de verkorte ligduur na bevalling worden ook de eerstelijnsvroedvrouwen overvraagd. Deze pasbevallen vrouwen verdienen de beste maar ook de meest veilige zorg. Op deze manier kunnen we de continuïteit van de zorg garanderen in elke regio.

De vragen worden twee maal per week ingevuld door

- elke apotheker of apotheker assistent die momenteel werkzaam is in een openbare apotheek, ziekenhuisapotheek.
- elke vroedvrouw die zelfstandig werkt in de eerste lijn of elke vroedvrouw die aan het hoofd staat van een eerstelijnspraktijk.

De bevraging gebeurt door middel van een Google form, die hiervoor speciaal ontwikkeld werd (zie Bijlage 1). De uitnodiging om de Google form in te vullen zal rechtstreeks naar de apotheken en vroedvrouwenpraktijk verstuurd worden. Dit gaat via de beroepsverenigingen. Men zal eerst gevraagd worden om éénmalig een aantal algemene gegevens te registreren van de organisatie waarvoor men instaat en dan twee maal per week een statusrapport in te vullen met het elektronisch formulier. eForms via eHealth kunnen in deze situatie niet gebruikt worden omdat deze technologie niet snel genoeg kan geïmplementeerd worden in de software die apothekers of vroedvrouwen gebruiken.

De ingevulde Google forms worden gecollecteerd door Prof. Eline Tommelein, die fungeert als coördinator van dit project. De data worden vervolgens overgeheveld naar csv bestand en zal versleuteld worden.

- De kritische data voor Doclr worden versleuteld overgemaakt door Prof. Eline Tommelein aan Doclr
- De aanvullende vragen worden door Prof. Eline Tommelein zelf verwerkt.

Op basis van de antwoorden uit de eforms en Google forms wordt door Doclr een geaggregeerde visualisatie gemaakt inclusief een oplistings van de antwoorden. Dit moet ons in staat stellen om dagelijks de situatie zoals deze van de coronacrisis op een eenvoudige manier op te volgen in de eerste lijn. Indien er dan hulp gevraagd wordt (rode bollen in de visualisatie), kan hier sneller op ingespeeld worden.

Een voorbeeld van de visualisatie op het gebied van huisartsenpraktijken staat hierna weergegeven.

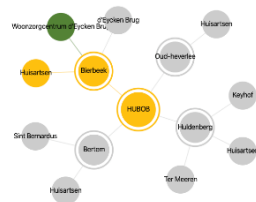
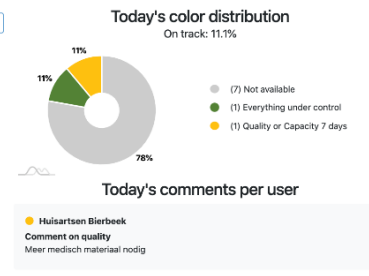
Voor de CRA's en de triageposten

Hieronder een voorbeeld voor HUBOB. Voorbeeld voor 1 bepaalde huisarts: Hierin kan de arts de volgende structuur terugvinden:

- haar kring terugvinden (HUBOB)
- Per bolletje een gemeente
- Bolletje voor de huisartsen (via Liaison arts van de gemeente)
- Bolletje per rusthuis (CRA aanspreekpunt)
- Bolletje voor andere nuttige opvolgingen kunnen voorzien worden (woonzorgcentra, crèche etc.)

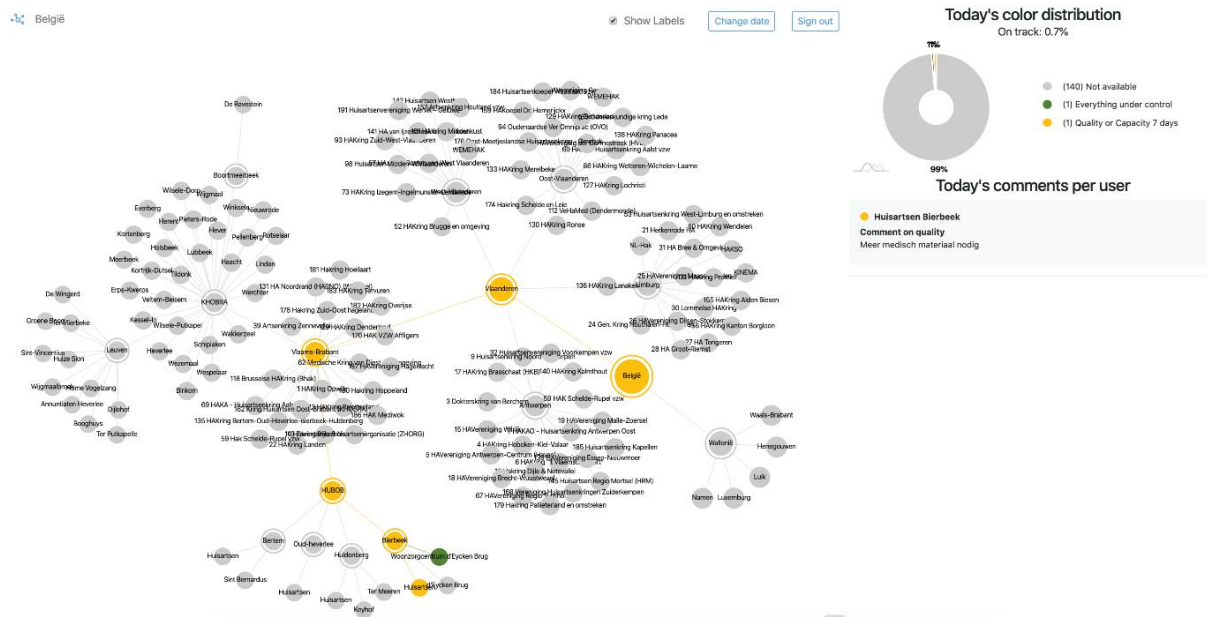
België > Vlaanderen > Vlaams-Brabant > HUBOB

Show Labels [Change date](#) [Sign out](#)

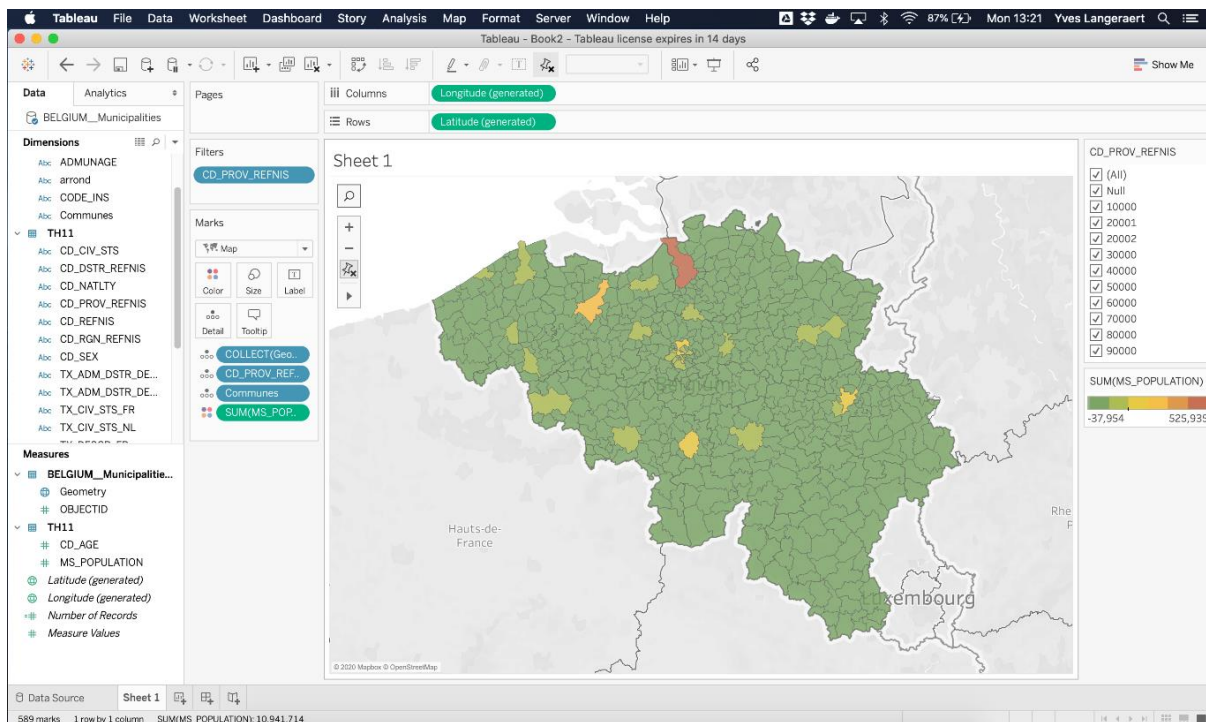

Visualisaties op hoger niveau zijn ook mogelijk:

- België
- Gewesten
- Provincies
- Universitaire ziekenhuizen kunnen toegevoegd worden
- Huisartsenkringen
- Ziekenhuizen kunnen toegevoegd worden
- Gemeentes

Dit kunnen we dan ook visualiseren. Hiervoor kan het programma Tableau gebruikt worden. Hiermee kan je visualisaties maken op de kaart van België. Deze visualisatie kan ervoor zorgen de info heel duidelijk in een oogopslag helder is. De visualisaties zijn ter info hier ook opgenomen zodat dit een concreter beeld weergeeft.

Timing

Dag 0: protocol schrijven en goedkeuring vragen aan ethisch comité.

Na goedkeuring:

1. Ontwikkeling: eforms (reeds gebeurd)
 - a. Praktisch: alle betrokken partijen staan paraat om hier onmiddellijke prioriteit aan te verlenen
 - b. Alle contactgegevens van de partijen aanwezig, iedereen werd reeds op de hoogte gebracht
 - c. Kennis is al aanwezig om dit concreet aan te pakken
2. Na ontwikkeling en in productie: test van het systeem door pilootmeting
 - a. Invoeren van testgegevens
 - b. Downloaden en versleutelen door Prof. Tommelein
 - c. Prof. Tommelein stuurt dit door naar Doclr onder de vorm van een CSV bestand.
 - d. Gegevens komen aan: test geslaagd
4. Alle apothekers en vroedvrouwen informeren van dit systeem.
 - a. De opleidingen farmacie en vroedkunde beschikken elk over een ruime adressenlijst van stageleiders, zorgverleners die navormingen volgen en zorgverleners die meedoen aan onderzoeksprojecten of interesse hebben getoond
 - b. De beroepsverenigingen hebben hun deelname reeds bevestigd
 - c. Nationale pers wordt gecontacteerd via het project huisartsgeneeskunde

Privacy

Met dit project verzamelen we **geen persoonsgegevens van patiënten**. Van de zorgverleners worden enkel naam, e-mail en postcode verwerkt vermits noodzakelijk om de vermelde geaggregeerde visualisatie te kunnen opmaken. We monitoren de tweewekelijkse haalbaarheid van de zorg in de Belgische eerst lijn. De data worden door de zorgverlener (nadat deze werd geïnformeerd over vermelde verwerking van zijn/haar persoonsgegevens) op vrijwillige basis verstuurd via de Google Forms en daarna met een versleuteld CSV bestand doorgestuurd naar Doclr. Dit betekent dat de versturing **anoniem** gebeurt.

Bij eventuele publicaties of geschreven rapporten die hieruit volgen zullen enkel geaggregeerde data gebruikt worden en zullen geen van de hogervermelde verwerkte persoonsgegevens van zorgverleners worden vrijgegeven. In de mate van het mogelijke zal erover gewaakt worden enkel geaggregeerde anonieme gegevens te verwerken. De zorgverleners zullen een random nummer toegekend worden en er zal geen lijst bijgehouden worden die de koppeling legt tussen de naam van de instantie en het random nummer.

- Er wordt een aparte infrastructuur opgezet om de gegevens in deze acute situatie apart te beheren. Dit wil zeggen:
- Aparte formulieren op maat gemaakt voor deze situatie (met extra vragen mbt aantal besmette patiënten/teamleden, aantal mondklappers beschikbaar etc.)
- Gegevens worden per instantie (praktijk, apotheek) verzameld en zijn dus per definitie statistisch. Er wordt op geen enkele manier persoonlijke gegevens van patiënten gecapteerd.
- Gegevens bevatten mogelijks een persoonlijk identificeerbaar kenmerk van de personen die feedback geven via de applicatie (zorgverlener). Dit komt neer op het email adres van de contactpersoon. Dit kan algemeen zijn vb. 'info@praktijk.be' of persoonlijk 'vroedvrouw@hotmail.com'. Dit is nodig om de contactpersonen te kunnen contacteren alsook de hiërarchische structuur op te bouwen in de visualisatie.

Gegevens worden chronologisch bijgehouden. Bedoeling is om een tweewekelijkse monitoring te doen. De data en visualisatie laat toe terug te keren in de tijd. Wanneer de 'normale' situatie terugkeert en de nood naar dergelijke rapportering verdwijnt, dan is het mogelijk om :

- De data zoveel als mogelijk te anonimiseren;
- De geanonimiseerde data af te staan aan een toegewezen persoon voor verder onderzoek;
- Alle data relevant met deze opdracht te wissen door deze infrastructuur op te kuisen. **De data worden dus slechts zo lang als nodig bewaard.**

Security monitoring:

- a. Google formulieren zijn publiek toegankelijk om data in op te geven. De functionaliteit laat alleen toe om data te ontvangen van de gebruikers. Formulieren kunnen op geen enkele manier data ontsluiten.
- b. Data wordt opgeslagen in een google spreadsheet / CSV bestand die niet toegankelijk is behalve voor toegewezen gebruikers.
- c. Visualisatie is alleen toegankelijk na authenticatie met een google account en controleert of die gebruiker toegang heeft tot de spreadsheet.

- d. Visualisatie werkt via HTTPS en legt rechtstreekse connectie met google spreadsheet / het CSV bestand op voorwaarde dat de gebruiker toegang heeft. Er zijn geen tussenliggende componenten die voor problemen kunnen zorgen.

Security andere rapportering:

- a. Ofwel wordt met een 'offline' rapporteringstool gewerkt en de rapporten dagelijks gegenereerd en in PDF verstuurd.
- b. Ofwel wordt met een 'online' rapporteringstool gewerkt (na authenticate) waarbij de gebruikers zelf bepaalde filtering kunnen toepassen.
(<https://www.tableau.com/nl/pricing/teams-orgs#online>) eForm en google forms (Bijlage).

Bijlage 1: Google e-form

Werkveld monitoring apothekers - Ndl - 21/03

Beste apothekers,

Als apotheker staan we in de vuurlinie. Ook vanuit de academische wereld willen wij ons steentje bijdragen en daarom besloten we de status van het apothekerskorps te monitoren. De monitoring van het apothekerskorps gebeurt op verschillende data.

!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! Enkel vragenlijsten beantwoord tussen vrijdag 20/03 16u en zaterdag 21/03 23u59 worden meegenomen in de analyse van dit meetpunt.

Uw e-mailadres gebruiken we enkel om de samenvatting van de resultaten naar op te sturen en om de follow-up monitoring aan te kondigen. Het invullen van het mailadres geldt als aanvaarding van deelname aan deze vragenlijst. Deze vragenlijst is volledig vrijwillig, kan steeds kan onderbroken worden, en alle gegevens zullen anoniem verwerkt worden

Prof. Eline Tommelein
Dienst toegepaste farmacologie & farmacotherapie, farmaceutische zorg
Vrije Universiteit Brussel
***Vereist**

1. E-mailadres *

2. Uw leeftijd *

3. Uw geslacht *

Markeer slechts één ovaal.

- Man
 Vrouw
 Zeg ik liever niet

4. Naam van de apotheek waar u momenteel werkzaam bent (met evt APB nummer)

5. Postcode van de apotheek waar u momenteel werkzaam bent?

6. Uw functie *

Markeer slechts één ovaal.

- Apotheeker-titularis (zelfstandig)
- Apotheeker-titularis (loondienst)
- Adjunct-apotheeker
- Apotheeker-ervanger (zelfstandig)
- Apotheeker-ervanger (loondienst)
- Apotheek-assistent

7. Hoeveel individuen werken in de apotheek waar u momenteel werkzaam bent? *

8. Hoeveel patiënten bedient de apotheek op een doorsnee dag? (dus niet in corona periode) *

9. Hoeveel patiënten werden op vrijdag 20 maart in de apotheek bediend? *

10. Hoeveel patiënten informeert de apotheek op een doorsnee dag via de telefoon? (dus niet in corona periode) (schatting) *

11. Hoeveel patiënten informeerde de apotheek op vrijdag 20 maart via de telefoon? (schatting) *

12. Hoeveel personeelsleden van de apotheek waar u momenteel werkt testten positief op corona? *

13. Hoeveel personeelsleden van de apotheek waar u momenteel werkt zijn in zelfquarantaine (dus hebben symptomen zonder positieve test)? *

14. Hoeveel personeelsleden van de apotheek waar u momenteel werkt, werken verder volgens de regels van de overheid (dus met mondk masker) na een nauw contact met een positief corona geval (bvb door een collega of familielid)? *

15. De apotheek waar ik werkzaam ben is momenteel gesloten door een coronabesmetting *

Markeer slechts één ovaal.

Ja

Neen

16. Welke maatregelen neemt de apotheek waar u werkt?

Vink alle toepasselijke opties aan.

- Affiche voor de patiënten met informatie
- We laten de patiënten enkel met bancontact betalen / moedigen dit aan
- We hebben een plexiglas geplaatst
- We beperken het aantal patiënten in de apotheek (vb 1 per 1 binnenkomen, max 1 per afleverstation...)
- We voorzien een dispenser met hydro-alcoholische gel in de publieke ruimte voor patiënten
- We bedienen enkel via het wachtluik
- We onstmetten risicovolle oppervlaktes na elk patiëntcontact, of op regelmatige basis (max 2 u tussen)
- We werken met mondmaskers
- We werken met handschoenen
- We dragen beschermende kledij en reinigen deze dagelijks/elke twee dagen op 60°C
- We reinigen dagelijks de apotheek met water dat 1% bleekwater bevat
- We voorzien een fysieke barrière voor patiënten / tekenen lijnen op de vloer zodat ze afstand bewaren
- Patiënten mogen zelf niets meer uit de rekken nemen
- De personeelsleden onstmetten of wassen zeer regelmatig de handen

Anders: _____

17. Op welke manier garandeert de apotheek waar u werkt de zorg voor de patiënten

Markeer slechts één ovaal.

- Thuisleveringen zijn mogelijk na telefonisch contact
- Zieke patiënten laten we bellen en we zoeken naar een oplossing om medicatie te leveren
- Het personeel werkt in strikt gescheiden shiften zodat bij uitval, steeds het andere team kan opvangen
- Anders: _____

18. Op een schaal van 10, welk deel van de patiënten komt specifiek omwille van coronaproblematiek (informatievraag, koortswering, stockage/hamsteren chronische medicatie, alternatieve therapieën)? *

Markeer slechts één ovaal.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Op een schaal van 10, welk deel van de patiënten komt om niet-essentiële zaken? *

Markeer slechts één ovaal.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Op een schaal van 10, bij welk deel van de patiënten voelt u verbale of fysieke agressie? Dit kan gaan om uitvoeren van druk om bepaalde geneesmiddelen af te leveren of verbale agressie wanneer bepaalde geneesmiddelen of producten niet op stock heeft/niet leverbaar zijn...? *

Markeer slechts één ovaal.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. Op een schaal van 10, hoe voelt u zich mentaal? *

Markeer slechts één ovaal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ik voel mij mentaal zeer zwak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22. Op een schaal van 10, in welke mate voelt u zich angstig over de huidige corona-situatie? *

Markeer slechts één ovaal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ik voel mij helemaal niet angstig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

23. Op een schaal van 10, hoe voelt u zich fysiek? *

Markeer slechts één ovaal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ik voel mij fysiek zeer zwak	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

24. Op een schaal van 10, in welke mate voelt u zich gesteund door de overheid? *

Markeer slechts één ovaal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ik voel mij helemaal niet gesteund	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

25. Op een schaal van 10, in welke mate voelt u zich gesteund door uw beroepsvereniging? *

Markeer slechts één ovaal.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ik voel mij helemaal niet gesteund	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. Welke maatregelen zouden steun bieden aan de apotheker in deze periode? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- De overheid dient een richtlijn uit te vaardigen voor de praktijkvoering in de apotheek
- Geen toepassing van de prijsdalingen april 2020
- Garantiefonds indien tijdelijke sluiting noodzakelijk door ziekte apothekers en assistenten
- Vergoeding voor telefonische consultaties / informatievoorziening
- Duidelijkere communicatie naar patiënten welke behandelingen niet effectief zijn (vitamine C, propolis, chloroquine..)

Kritische taken

27. Het is duidelijk wat vandaag van mij verwacht werd en mijn kritische taken voor vrijdag 20 maart zijn uitgevoerd. *

Wanneer je 'Niet akkoord' aanduidt, gelieve context mee te geven via opmerkingen.

Markeer slechts één ovaal.

- Akkoord
 Niet akkoord

28. Opmerkingen
-

Kwaliteit

29. Het is duidelijk aan welke kwaliteit mijn taken moeten voldoen (richtlijnen, hygiëne etc.)
en op vrijdag 20 maart gebeurde dit volgens de verwachte standaard *

Wanneer je 'Niet akkoord' aanduidt, gelieve context mee te geven via opmerkingen

Markeer slechts één ovaal.

- Akkoord
 Niet akkoord

30. Welke van onderstaand materiaal ontbreekt in de apotheek waar u werkzaam bent zodat
u zelf minder veilig kan werken? *

Vink alle toepasselijke opties aan.

- Niets ontbreekt MOMENTEEL
 Ontsmettingsalcohol (voor eigen gebruik)
 Alcogel (voor eigen gebruik)
 Mondmaskers (voor eigen gebruik)
 Handschoenen (voor eigen gebruik)

Anders: _____

31. Opmerkingen

Hulp nodig

32. Ik heb hulp nodig *

Wanneer je 'Hulp nodig' aanduidt, gelieve context mee te geven via opmerkingen.

Markeer slechts één ovaal.

- Geen hulp nodig
 Hulp nodig

33. Opmerkingen

Capaciteit voor de volgende openingsdag

34. Ik denk dat we voldoende capaciteit hebben (mensen & materiaal) om alle taken van onze
eerstvolgende openingsdag uit te voeren *

Wanneer je 'Niet akkoord' aanduidt, gelieve context mee te geven via opmerkingen

Markeer slechts één ovaal.

- Akkoord
 Niet akkoord

35. Opmerkingen

Capaciteit komende week

36. Ik denk dat we voldoende capaciteit hebben (mensen & materiaal) om alle taken van de komende week uit te voeren *

Wanneer je 'Niet akkoord' aanduidt, gelieve context mee te geven via opmerkingen.

Markeer slechts één ovaal.

- Akkoord
 Niet akkoord

37. Opmerkingen

38. Indien u nog andere zaken wil opgenomen zien in deze vragenlijst, kan u dat hieronder weergeven. U kan ook andere suggesties of booschappen achterlaten. Wij zullen deze mee verwerken in de analyse. Wij danken u hartelijk voor uw medewerking, en steken alle collega's een hart onder de riem!
